

Kaupunkisuunnittelulautakunta	§ 29	23.02.2016
Kaupunginhallitus	§ 84	14.03.2016
Kaupunginhallitus	§ 7	18.01.2021
Kaupunkikehityslautakunta	§ 5	26.01.2021

Kaupunginhallituksen lausunto valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventoinnista

64/11.05.00/2016

Kaupunkisuunnittelulautakunta 23.02.2016 § 29

Valmistelija: kaupunginarkkitehti Jarmo Heimo, jarmo.heimo@salo.fi,
p. 02 778 5100

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoa valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventoinnista. Näkemyksiä toivotaan myös hankkeen yhteydessä laaditusta ympäristövaikutusten arvioinnista. Inventointi on tehty ympäristöministeriön nimittämän Maisema-alueiden päivitysinventointien ohjaus- ja arviointiryhmän (MAPIO) johdolla. Inventoinnin tuloksista laaditaan selvitys, jonka on tarkoitus korvata valtioneuvoston v. 1995 hyväksymä valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden inventointi. Lausuntopyyntön kohteena olevat asiakirjat ovat ympäristöministeriön internet-sivuilla osoitteessa ym.fi/maisemakuuleminen. Esityslistan oheismateriaalissa on nähtävissä Salon inventointialueiden aluerajaukset sekä ympäristövaikutusten yhteenveto (SOVA-yhteenveto).

Inventoinnissa on tarkistettu vuonna 1995 määriteltyjen alueiden laatu, rajaukset ja arvoluokat. Siinä on kartoitettu myös uusia alueita sekä selvitetty maisema-alueiden suhdetta valtakunnallisesti merkittäviin kulttuuriympäristöihin, jotka on määritelty vuoden 1995 jälkeen. Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointia tullaan esittämään valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamaksi viranomaisinventoinniksi, jollaisena se korvaa vuonna 1995 tehdyn maisema-alueiden inventoinnin. Vuonna 1995 valtakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi Salossa määriteltiin kaksi kohdetta, Halikonjokilaakso ja Uskelanjokilaakso, jotka rajattiin silloin yhtenäiseksi alueeksi. Nyt lausunnolla olevassa inventoinnissa ne on eroteltu kahdeksi eri alueeksi. Halikonjokilaakson viljelymaisema-aluetta on jatkettu molemmin puolin maantie 110:tä länteen, Paimion kaupungin alueelle, ja Uskelanjokilaakson viljelymaisema-aluetta on laajennettu koilliseen Rekijoelle asti. Lausuttavassa inventoinnissa on rajattu kokonaan uudeksi alueeksi Salossa Perniön viljelyalueet. Inventoinnista on poistettu Halikonjokilaakson ja Uskelanjokilaakson välinen vyöhyke Salaisten alueella. (ks. oheismateriaalin kartta).

Salon kohteita arvioidaan mm. seuraavasti:

Perniön viljelyalueet (uusi kohde) : Perniön viljelymaisemat edustavat lounaisen viljelyseudun vauraita jokilaaksomaisemia. Alueen rikasta kulttuuriperintöä ilmentävät keskiaikaiset kartanot ja kirkot, runsaat

muinaisjäännöslöydöt ja pitkäikäiset maatalousmaisemat. Alueen rakennuskanta ja asutusrakenne ovat säilyneet suhteellisen hyvin perinteisessä muodossaan, vaikka taajama-asutus ja uudet liikenne-väylät ovat muokanneet alueen maisemaa. Perniönjoen ja Kiskonjoen joki- ja koskiympäristöt sekä Laukanlahti ovat luonnonpiirteitään arvokkaita kohteita.

Halikonjokilaakson viljelymaisema: Halikonjokilaakson viljelymaisema on tunnusomaista lounaisen viljelyseudun kulttuurimaisemaa, jota luonnehtivat runsaat muinaisjäännökset, vauraat maatilat ja vanhat kartanot. Murroslaaksoihin syntynyt Halikonjoki sivu-uomineen muodostaa monipiirteisen ja historiallisen jokilaakson viljelymaiseman, jonka viljelynäköymät ovat historiallisesti monikerroksisia ja edustavia. Halikonlahden kartanokeskittymä on Suomessa kulttuurihistorialtaan ja maisemiltaan ainutlaatuinen. Maisema-alueella on myös arvokkaita jokitörmiiin syntyneitä perinnebiotooppeja ja puronvarsilehtoja.

Uskelanjokilaakson viljelymaisema: Uskelanjokilaakson maisema-alue on edustava esimerkki lounaisen viljelyseudun viljavista peltomaisemista, jotka ovat syntyneet muinaisen merenpohjan savimaille. Uskelanjokilaakson kulttuuriympäristön arvokohteita ovat vanhat asuinpaikat ja kalmistot, muinaislinnat, kirkot, vauraat maatilat ja kartanot, maaston muotoja noudatteleva vanha tiestö sekä hyvin säilynyt perinteinen maaseutuasutus. Alueen laaja, avara viljelymaisema muodostaa hallitun kokonaisuuden, jossa näköymät ovat pitkiä. Jokitörmien maisemallisesti edustavat laidunniityt ovat sekä lajistoltaan että geomorfologialtaan arvokkaita.

Hankkeen yhteydessä laaditussa ympäristövaikutusten arvioinnissa (yhteenvedotaulukko oheismateriaalissa) on tarkasteltu seuraavia seikkoja:

- sosiaaliset vaikutukset
- ekologiset vaikutukset
- vaikutukset rakennettuun ympäristöön, maisemaan ja kulttuuriperintöön
- taloudelliset vaikutukset ja vaikutukset luonnonvarojen käyttöön
- vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen
- vaikutukset viranomaistoimintaan
- kansainväliset vaikutukset ja kansainväliseen yhteistyöhön

Salon kaupunki pitää laadittua valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden tarkistusinventointia uuden Salon kaupungin osalta pääosin hyvin laadittuna ja perusteltuna. Salon kaupunki haluaa kuitenkin kiinnittää ympäristöministeriön huomiota seuraaviin näkökohtiin maisema-alueiden rajausten määrittelyssä:

1. Rajausten yleispiirteisyys:

Rajausten esitystapa on yleispiirteinen, mikä korostaa osaltaan sitä, että rajoja pitää tulkita tapauskohtaisesti harkintaa käyttäen eikä orjallisesti rajoja noudattaen. Joissakin tapauksissa rajauksia on kuitenkin vaikea

perustella edes yleispiirteisyydellä, kun maisema-alueisiin on sisällytetty esimerkiksi laajoja metsiä tai pienehköjen peltoaukeiden mosaiikkeja, joilla ei ole maisemallista tai kulttuurihistoriallista yhteyttä suurmaisemaan. Tausta-aineistossa esitetyt perustelut alueiden valinnalle jäävät yleiselle tasolle, eivätkä ne tue riittävästi viranomaisia lupien valmistelussa tai kaavoituksessa. Myöskään alueiden laajennuksia ei ole perusteltu. Tällainen yleispiirteisyys ja tulkinnanvaraisuus hämärtää maisema-alueiden arviointiperusteita ja vaikeuttaa suunnittelua ja rakennuslupaharkintaa. Inventoinnin ohjaavuus saattaa näin käytännön tilanteissa kärsiä. Liian väljät rajaukset lisäävät myös turhaa viranomaiskäsitelyä, hidastavat lupaprosesseja ja lisäksi tulkinnat voivat vaihdella maan osasta toiseen. Salon osalta havaitut epäselvät alueet on mainittu jäljempänä kussakin kohdekuvauksessa.

2. Maisema-alueiden vaikutukset rakentamiseen:

Valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita koskevan päätöksen tueksi tulee laatia mahdollisimman selkeät ohjeet siitä, minkälaisilla periaatteilla maisema-alueita koskevaa rakentamista on tarkoitus ohjata ja miten erilaiset konfliktitilanteet pyritään ratkaisemaan. Tausta-aineistossa esitetyt yleispiirteiset kuvaukset lupa- ja kaavajärjestelmästä eivät ole riittäviä, kun joudutaan sovittamaan yhteen erilaisia sinänsä yhtä perusteltuja intressejä.

Päätöksessä tulee selkeästi todeta, ettei maisema-alue voi lähtökohtaisesti estää olemassa olevien taajamien laajentamista tai niiden muuta kehittämistä, jos laajennus maisema-alueelle tai sellaisen tuntumaan todetaan kaava- tai lupaprosessissa tarkoituksenmukaiseksi ja välttämättömäksi. Maisema-alueen perusteella ei saa myöskään lähtökohtaisesti estää maaseudun elinkeinotoimintoihin liittyvää rakentamista. Maisema-alueen tulee kannustaa mahdollisuuksien mukaan etsimään rakentamiselle maisemallisesti mahdollisimman suotuisa sijainti ja ympäristöön sopiva ulkonäkö. Tämän tulee koskea myös elinkeinotoimintojen ja asumisen kannalta tärkeitä uusia rakennelmia ja laitteita, kuten esimerkiksi tuulivoimaloita tai aurinkokeräinkenttiä, jos kaava- tai lupaprosessissa niiden sijoittaminen maisema-alueelle tai sellaisen tuntumaan todetaan tarkoituksenmukaiseksi ja välttämättömäksi. Tausta-aineistossa olevassa vaikutusten arvioinnissa tulisi antaa suurempi painoarvo myös tästä aineiston tulkinnanvaraisuudesta johtuville aidoille ristiriidoille ja niiden ratkaisutarpeelle. Vaikutusten arviointi painottuu korostetusti vain maisema-alueiden myönteisiin vaikutuksiin.

3. Halikonjokilaakson ja Uskelanjokilaakson välissä sijaitsevan

Salaisten alueen ja Hajalassa moottoritien pohjoispuolisten alueiden poistaminen valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden luokasta on hyvin perusteltua. Alueet eivät maisemallisilta arvoiltaan nouse samalla tasolle kuin jokilaaksot ja ne kestävät rakentamisen osalta huomattaviakin muutoksia johtuen viljelyaukeiden suppeudesta ja sulkeutuneisuudesta, kaukonäkymäakseliin puuttumisesta, maanpinnan vähäisemmistä vaihteluista ja pienemmästä rakennuskannan suojelutarpeesta.

4. Halikonjokilaakson viljelymaisema (Hajala):

Maisema-alueen jatkaminen Hajalasta länteen maatie 110:tä seuraten ei vaikuta perustellulta samoista syistä, joita on käytetty kohdassa 3 mainittujen alueiden poistamisessa valtakunnallisesta kategoriasta. Aineistosta ei ilmene erityisiä syitä tälle laajennukselle. Mikäli pääperusteena on vanhan kuninkaantien merkityksen korostaminen, se tulisi tehdä mieluummin rakennusperintöä koskevien suojeluinstrumenttien avulla kuin maisema-aluerajauksin. Sen sijaan kaupungin näkemyksen mukaan olisi loogista ja perusteltua tutkia vielä Hajalan kylässä maisema-alueen ulottaminen purouomia seuraten etelään aina mahdollisesti Halikonlahteen asti, koska tämä vyöhyke muodostaa sekä näkymäakselien että kulttuuriekologisen rakenteen kannalta yhtenäisen ja arvokkaan kokonaisuuden. Muutos saattaa vaatia lisäinventoinnin.

Esitys: Halikonjoen viljelymaisema-alueen laajennus Hajalasta länteen poistetaan tai osoitetaan jatkossa maakunnallisesti arvokkaana maisema-alueena. Halikonjoen viljelymaisema-alueen ulottaminen Hajalasta etelään mahdollisesti aina Halikonlahteen asti, tulee selvittää.

5. Halikonjokilaakson viljelymaisema (Tavola):

Halikonjokilaakson viljelymaisema-aluerajaus Märyn liittymän eteläpuolella on ulotettu kauas Tavolan kylän itäpuolelle. Alue on yksi Salon kaupungin keskustan tärkeimpiä kehittämissuuntia ja alueen maankäyttö on määritelty Isokylä-Toijala-Tavola –osayleiskaavassa muutama vuosi sitten. Alueen jatkosuunnittelua varten kaupunki on laadittanut tarkennetun maisemaselvityksen, jonka tarkoituksena oli määrittellä Halikonjokilaakson maisemallisten arvojen vaikutus rakentamiseen. Selvitys osoitti, että rakentamisen raja kulkee selkeästi Vaskiontien (mt 224) länsipuolella ja vaikutukset eivät ulotu juurikaan Vaskiontien itäpuolelle Tavolaan. Tavolan kyläasutus on varsin nuorta eikä sillä ole välitöntä yhteyttä Halikonjoen maisemaan tai jokilaakson käyttöön. Valtakunnallisesti merkittävän alueen rajausta ei tässä tapauksessa voi perustella edes mittakaavasta johtuvalla yleispiirteisyydellä.

Esitys: Halikonjokilaakson viljelymaisema-alueen rajaus siirretään Märyn moottoritie liittymän eteläpuolella Vaskiontiehen (mt 224).

6. Uskelanjokilaakson viljelymaisema-alue:

Salon kaupunki katsoo, että Uskelanjokilaakson viljelymaisema-alueen laajennus koillisosiltaan Rekijoen suuntaan pelkille tavanomaisille talousmetsäalueille ei vaikuta perustellulta valtakunnantason maisemasuojelun kannalta. Laajennus vaikuttaa erikoiselta myös siksi, että nk. Häntälän notkot on jätetty suojelun ulkopuolelle, vaikka niillä on kiistatta jopa Uskelanjoen aluetta tarkastellen poikkeuksellisia maisemallisia arvoja.

Esitys: Uskelanjokilaakson viljelymaisema-alueen rajausta tarkistetaan pohjois/koillisosiltaan niin, että se kattaa vain varsinaisen jokilaakson peltoineen ja niihin välittömästi rajautuvine metsänrinteineen.

7. Perniön viljelymaisemat:

Perniön viljelyalueen rajaukset Perniön taajamassa ja Perniön asemalla ulottuvat joiltain osin kauas varsinaisesta jokimaisemasta kattaen sekä metsäalueita että tavanomaisia asuinkortteleita.

Esitys: Perniön viljelyalueen rajausta tarkennetaan niin, että alueen sisään jää varsinaisen peltomaiseman suojelun kannalta tärkeät alueet. Rajauksen ulkopuolelle jätetään perinteisen viljelymaiseman ulkopuoliset, lähinnä rakennetun ympäristön suojelua koskevat alueet.

Kaupunkikehityspäällikkö:

Kaupunkisuunnittelulautakunta esittää, että kaupunginhallitus hyväksyy edellä esitetyn lausunnon valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden tarkistusinventoinnista.

Päätös:

Merkittiin, että esittelijä muutti esittelytekstiä maisema-alueiden vaikutuksia rakentamiseen koskevan kohdan 2 osalta.

Kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginhallitus 14.03.2016 § 84

Rakennus- ja ympäristölautakunta käsittelee asiaa kokouksessaan 9.3.2016. Päätös toimitetaan tiedoksi kaupunginhallituksen kokousintraan.

Kaupunginjohtaja:

Kaupunginhallitus hyväksyy edellä esitetyn lausunnon valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden tarkistusinventoinnista.

Kaupunginjohtaja lisäsi päätösehdotukseensa seuraavaa:

”Lisäksi kaupunginhallitus korostaa laajennusalueiden ja varsinkin kokonaan uuden Perniön viljelyalueen osalta sitä, ettei maisemaselvityksen vahvistaminen valtakunnallisiksi tavoitteiksi saa estää järkiperaistä taajama-, yritys- ja maatalouden rakentamista tai muita perusteltuja toimenpiteitä, muun ohella metsänhoidollisia hakkuita. Erityisesti Perniön viljelyalue tulee rajata siten, että alueeseen kuuluu vain peltomaisemia. Kaupunginhallitus esittää lisäksi harkittavaksi Uskelanjoen

maisema-alueen rajauksen siirtämistä eteläpäästään pohjoisemmaksi noin ABC- Piihovin tasalle (Isokyläntienhaara/ kantatie 52 ja Ruoksmäen välille rajaus) kuitenkin siten, että joen rantaa lähinnä kulkevan historiallisen Hiidentien (vanha Perttelintie) ympäristö sisältyy riittävän leveänä kaistaleena koko pituudeltaan.”

Päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi kaupunginjohtajan täydennetyn päätösehdotuksen.

Kaupunginhallitus

Valmistelija: yleiskaava-arkkitehti Marjo Saukkonen, marjo.saukkonen@salo.fi, puh. 02 778 5100, yleiskaavapäällikkö Timo Alhoke, timo.alhoke@salo.fi, puh. 02 778 5113

Lausuntopyyntö

Ympäristöministeriö pyytää Salon kaupungin lausuntoa valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointiin tehtyihin muutoksiin. Näkemyksiä toivotaan erityisesti muutetuista aluerajauksista, uusina esitettävistä maisema-alueista sekä kahdesta päivitysinventoinnista poistettavaksi esitetystä maisema-alueesta. Kannanotoissa ja lausunnoissa toivotaan kommentteja myös ko. alueiden aluekuvauksista, mikäli niistä löytyy huomautettavaa.

Kuulemiseen liittyviin asiakirjoihin voi tutustua mm. ympäristöministeriön internet-sivuilla osoitteessa <https://ym.fi/maisemakuuleminen>. Aineistot ovat nähtävillä myös ympäristöministeriössä sekä niissä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksissa (ELY), joiden alueelle on esitetty muutoksia.

Maisema-alueiden rajauksiin voi tutustua valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventoinnin karttapalvelussa: <https://syke.maps.arcgis.com/apps/PublicInformation/index.html?appid=0b4ebad1b3a440d89bed0218bca3ea7b>.

Kuulemisaika oli 24.11.–31.12.2020. Salon kaupunki on saanut kuitenkin lisäaikaa lausumiselle 29.1.2021 saakka. Lausunnon voi jättää lausuntopalveluun (lausuntopalvelu.fi) 18.1.2021 mennessä. Mikäli tätä ei ehditä tekemään, lausunto tulee toimittaa ympäristöministeriön kirjaamoon (kirjaamo@ym.fi / Ympäristöministeriö, PL 35, 00023 Valtioneuvosto).

Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointi

Ympäristöministeriö käynnisti valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventoinnin vuonna 2010. Päivitysinventoinnin tarkoituksena on tuottaa valtakunnallisesti arvokkaista maisema-alueista selvitys, joka korvaa valtioneuvoston vuonna 1995 periaatepäätöksellä hyväksymän valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden inventoinnin.

Tarve inventoinnin päivittämiselle perustuu suomalaisen maaseutumaiseman muutokseen 1990- ja 2000-luvuilla. Päivitysinventoinnissa on keskitytty perinteisten alkutuotantoelinkeinojen synnyttämiin maisemiin, mutta valtakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi esitetään myös joitakin saaristoelinkeinoihin, metsä- ja erätalouteen sekä poronhoitoon ja saamelaiskulttuuriin liittyviä kulttuurimaisemia. Lisäksi päivitysinventointiin sisältyy tunnettuja, maisemaltaan ainutkertaisia ja kulttuurihistoriallisesti huomattavia maisemanähtävyyksiä.

Maisema-alueita inventoitiin maakunnittain ELY-keskusten toimesta päivitystyön alkuvaiheessa vuosina 2010-2014. Sen jälkeen inventointityötä ohjannut ympäristöministeriön asettama MAPIO-työryhmä kokosi inventoinneista ehdotuksen Suomen valtakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi. Ehdotuksesta järjestettiin hallintolain mukainen kuuleminen 18.1.–19.2.2016.

Vuoden 2016 kuulemisen jälkeen ympäristöministeriö on täydentänyt esitystä valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventoinniksi. Täydennetyssä päivitysinventoinnissa on esitetty, että vuoden 2016 ehdotuksesta poistetaan kaksi aluetta ja lisätään kuusi uutta aluetta. Lisäksi 27 alueen rajausta on muutettu.

Salon kaupungin alueella valtakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi on esitetty Uskelanjokilaakson viljelymaisema, Halikonjokilaakson viljelymaisema ja Perniön viljelymaisemat. Vuonna 2016 nähtävillä olleessa ehdotuksessa Halikonjokilaakso ja Uskelanjokilaakso oli eroteltu omiksi alueikseen siten, että niiden välissä oleva Salaisten alue oli jätetty rajauksen ulkopuolelle. Halikonjokilaakson viljelymaisema-alueita oli laajennettu Hajalan länsipuolelle ja Uskelanjokilaakson viljelymaisema-alueita koilliseen Rekijoelle asti. Lisäksi Perniön viljelymaisemat oli esitetty uutena alueena. Täydennetyssä ehdotuksessaan ympäristöministeriö esittää, että Uskelanjokilaakson viljelymaisemaa supistettaisiin 1065 hehtaarilla pohjoisosastaan. Halikonjokilaakson viljelymaisema ja Perniön viljelymaisemiin ei ole tehty muutoksia.

Nyt ympäristöministeriö on järjestänyt 24.11.–31.12.2020 täydentävän kuulemisen, jossa toivotaan kannanottoja etenkin esitettyihin muutoksiin. Kuulemisen yhteydessä voi kommentoida myös vuonna 2016 kuultavana olleita aineistoja.

Meneillään olevan kuulemisen ja keväällä 2016 annetun palautteen pohjalta ympäristöministeriö viimeistelee päivitysinventoinnin virkamiesvalmisteluna ja esittää valtioneuvostolle sen hyväksymistä valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT, Valtioneuvoston päätös... 2017) tarkoittamaksi viranomaisen laatimaksi valtakunnalliseksi inventoinniksi.

Huomiot valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointiin ja sen täydennyksiin

Salon kaupunki pitää hyvänä, että osa sen päivitysinventoinnista 14.3.2016 antamassa lausunnossa esitetyistä asioista on huomioitu päivitysinventoinnin täydennyksessä. Salon kaupunki uusii kuitenkin lausunnon niiden asioiden osalta, joita ei ole huomioitu täydennyksessä eikä mainittu seuraavassa listauksessa:

Salon kaupunki haluaa kiinnittää huomiota erityisesti vielä seuraaviin näkökohtiin:

1. Rajausten yleispiirteisyys

Vaikka valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden rajaukset ovatkin ymmärrettävistä syistä varsin yleispiirteisiä, tulee rajausten kuitenkin vastata tarkkuudeltaan toisiaan, olla tarkoituksenmukaisia ja yhteneväisiä. Rajauksiin pitää sisältyä avoimien maisema-alueiden reunavyöhykkeet ja taustamäet. Toisaalta maisema-alueisiin ei tule sisällyttää selkeästi maisemakokonaisuuteen kuulumattomia alueita, kuten Tavolan kohdalla on käynyt.

Lisäksi, koska maisema-alueiden rajaukset ovat yleispiirteisiä, on ehdottoman tärkeää, että rajausten osalta laaditaan jatkosuunnittelua varten selkeä ohjeistus siitä, miten valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden rajauksia tulee tulkita tarkemmassa suunnittelussa. Tämä helpottaa ja sujuvoittaa jatkosuunnittelua. Lisäksi näin varmistetaan, että rajauksia tulkitaan samalla tavalla eri puolella Suomea.

2. Maisema-alueiden vaikutukset rakentamiseen

Taustamuistiossa on käsitelty hyvin yleispiirteisesti valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden huomioon ottamista tarkemmassa suunnittelussa ja päätöksenteossa. Ohjeistus jättää paljon tulkinnanvaraa eikä takaa yhtenäistä käsittelyä eri puolilla maata. Jatkosuunnittelua ajatellen ja yhtenäisen maisema-alueiden huomioimisen turvaamiseksi onkin tarpeen laatia selkeä ja tarkempi ohjeistus siitä, miten maiseman arvot tulee huomioida kullakin alueella. Ohjeistus voisi olla esim. maisemamaakuntakohtainen.

3. Halikonjokilaakson viljelymaiseman läntinen laajennusalue

Salon kaupunki huomautti jo vuonna 2016, että maisema-alueen jatkaminen Hajalasta länteen maantietä 2351 seuraillen Paimion puolelle ei ole perusteltua. Laajennusalueeseen ei sisälly sellaisia valtakunnallisesti merkittäviä maisemallisia arvoja, että se pitäisi osoittaa valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi. Mikä laajennusaluetta ei voida poistaa, sen osalta on kuitenkin tarpeen tarkistaa rajausta.

4. Halikonjokilaakson viljelymaisema Tavolan kohdalla

Salon kaupunki esitti lausunnossaan 2016, että valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta ei tulisi ulottaa Vaskiontien (mt 224) itäpuolelle Tavolaan, koska alue on yksi Salon kaupungin keskustan tärkeimpiä kehittämissuuntia. Alueen maankäyttö on määritelty Salon kaupunginvaltuuston 16.9.2013 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa

Isokylä-Toijala-Tavola -osayleiskaavassa. Tällä hetkellä Tavolan alueelle ollaan laatimassa asemakaavaa.

Edellisen perusteella valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen ulottaminen Tavolaan ei ole toivottavaa. Kun tämän lisäksi Vaskiontien itäpuolisen Tavolan alueen ei voida katsoa edes reunavyöhykkeenä kuuluvan Halikonjokilaakson maisemakokonaisuuteen, on rajauksen tarkistaminen Tavolan alueen osalta aiheellista. Rajauksen tarkistuksessa voi hyödyntää alueelle tehtyä liitteenä olevaa maisemaselvitystä (Salon Halikonrinteen ja Somerontien maisemaselvitys 23.5.2015, Matleena Muhonen, Mari Jaakonaho, Aura Salmivaara).

5. Maisematyöluja

Yleiskaavoissa valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet on pääkäyttötarkoituksensa perusteella osoitettu useimmiten maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi, joilla tarkoitetaan M-alkuisia aluevarausmerkintöjä. Päivytysinventoinnin taustamuistion mukaan yleiskaavoihin voidaan ottaa toimenpiderajoituksia eli maisematyöluvan hakuvelvoite muun muassa puiden kaatoon eli metsän hakkuuseen valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella. Tämä on kuitenkin ristiriidassa maankäyttö- ja rakennuslain kanssa, koska maankäyttö- ja rakennuslain 128 §:n 1 momentin kohdan 3) mukaan puiden kaatoon ei tarvita maisematyölupaa, mikäli alue on osoitettu yleiskaavassa maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi.

Kaupunginjohtaja:

Kaupunginhallitus hyväksyy edellä esitetyn lausunnon valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivytysinventoinnista ja sen täydennyksestä.

Päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunkikehityslautakunta 26.01.2021 § 5

Valmistelija: kaupunkikehitysjohtaja Mika Mannervesi,
mika.mannervesi@salo.fi, p. 02 778 5001

Aikataulusyistä lausunto valmisteltiin suoraan kaupunginhallituksen käsiteltäväksi. Valmistelumateriaali toimitettiin myös lautakunnan jäsenille kommentoitavaksi sähköpostilla ennen kaupunginhallituksen esityslistan valmistumista. Lausunnon sisältöön liittyen ei toimitettu valmistelijoille kommentteja.

Kaupunkikehitysjohtaja:

Kaupunkikehityslautakunta merkitsee tiedokseen kaupunginhallituksen antaman lausunnon valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden

päivitysinventoinnista ja sen täydennyksestä.

Päätös:

Kaupunkikehityslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.